

ЗАМЕТКА

Деякі матеріали до екології ведмедя на Буковині [Some Aspects on Ecology of the Bear in the Bucovina]. — Буковина є одним із небагатьох регіонів країни, де зберігся бурій ведмідь (*Ursus arctos* L.). В останні роки цей вид, незважаючи на низьку чисельність, що коливається від 30 до 35 особин, став періодично зустрічатись у передгірних лісах. Але зібрані матеріали по біотопічному поширенню 33 особин показують, що постійно ведмідь перебуває лише в Путильському (Усть-Путильське лісництво — кв. № 28, ур. "Черепанка", № 43, ур. "Красний Діл") та Сторожиньському (Баніловське лісництво — кв. № 7, 8, 9, 14, 17, 18, 19, 33, 34, 35; Гільчанське лісництво — кв. № 4, 5, 15, 16, 20, 22, 24, 27, 28; Лаурське лісництво — кв. № 6, 10, 13, 28, 29) районах. Відомі випадки поодиноких заходів на територію Сторожиньського та Краснольського (кв. № 23) лісництв. Скрізь вказаний вид віддає перевагу старим захарашеним хвойним та змішаним лісам, хоча іноді для відпочинку використовує і щільні хвойні молодняки. На Буковині ведмідь має чіткий територіальний консерватизм. Незважаючи на сукцесійні зміни лісових екосистем, на протязі багатьох років звірі зустрічаються в одних і тих же місцях. У Сторожиньському р-ні ведмеді постійно живуть на території ДЛМГ "Зубровиця" у кількості 6–8 особин; деякі особини періодично переходять в сусіднє ДЛМГ "Берегометське", що розташоване на території Вижицького району. У Лаурському лісництві в кварталі № 13 на протязі декількох років проживає старий самець великих розмірів, який періодично переходить в ур. "Фальків" (ДЛМГ "Берегометське"), де іноді залягає у барліг (останній раз це було взимку 1995–1996 рр.). Нещодавню появу ведмедів в передгір'ї, на наш погляд, можна пояснити лише скороченням площі стиглих та пристиглих лісів у процесі надмірної експлуатації лісових ресурсів. В період вегетації ведмеді віддають перевагу рослинній їжі, в першу чергу, малині і ожині, а потім уже іншим рослинам. Восени та взимку (звірі карпатської популяції дуже рідко залягають у короткотривалі сплячку) вони охоче споживають букові горішки, жолуді, добувають копитних та нападають на свійських тварин. Взимку 1998–1999 рр., який характеризувався виключно низькими урожаєм бука та дуба, ведмеді майже цілодобово полювали на кабанів. Через відсутність важливих рослинних кормів вони практично винищили весь молодняк диких свиней в місцях свого існування, оскільки їх основними жертвами були переважно поросята. Правда, по високому снігу ведмедям вдалося здолати і декількох крупних сікачів. У лютому 1994 р., під час дуже суворої зими (денна температура повітря сягала -30°C) у Путильському р-ні в урочищі "Черепанка" дорослий самець убив зубра. Але, звичайно, при нагоді ведмеді здатні нападати на копитних у будь-яку пору року. Так, 20.09.98 р. в урочищі "Плеша" хижак заповнював самця оленя. Деякі звірі з різних причин спеціалізуються на добуванні свійських тварин. У вересні 1999 р. на території Усть-Путильського лісництва поблизу Шурдинського перевалу (ур. "Друга Плеша") та в кв. № 16 (ур. "Бісків") дорослий ведмідь убив 2 корови. Відсутність росту чисельності, дуже низька відтворювальна здатність, скорочення площі основних біотопів та бракон`єрство, що набуло дуже широкого розповсюдження в останні роки, вселяють тривогу за долю такого рідкісного звіра нашої країни, як бурій ведмідь. — **Ю. Б. Ткачук** (Таврійська державна агротехнічна академія).